

EYLÜL AYINDA MECLİS'TEN 9 KANUN ÇIKTI

□ **Yeni yasama yılında 7 Meclis Araştırması önergesi görüşen Genel Kurul bunlardan birini kabul 6'sını reddetti. 5 Eylül'de "gizli oturum" yapılan Genel Kurul'da, hükümete, "Yabancı ülkelere asker gönderme ve Türkiye'de asker bulundurma izni" verildi.**

TBMM Genel Kurulu'nun Eylül ayında yaptığı çalışmalar sonucu 9 kanun çıktı. 5 Eylül günü gizli oturum yapılan Genel Kurul'da Hükümete Anayasa'nın 92. maddesi uyarınca Türk Silahlı Kuvvetlerini yabancı ül-

kelere gönderme ve yabancı silahlı kuvvetleri Türkiye'de bulundurma izni verildi. 7 Meclis araştırması önergesinin ele alındığı Genel Kurul'da 28 gündem dışı konuşma yapıldı.

GİZLİ OTURUM VE HÜKÜMETE İZİN

Genel Kurulun 5 Eylül günkü birleşiminde "Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhak etmesi sonucu ortaya çıkan Körfez Krizi sebebiyle, öncelikle Ortadoğu'da barışın ve istikrarın yeniden tesisini ve ülkemizin muhtemel tehlikelere karşı güvenliğinin idame ettirilmesini sağlamak; kriz süresince ve sonrasında hasıl olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde kollamak, hadiselerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamaya yönelik süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere lüzum hudut ve şümulü Hükümetçe takdir ve tayin olunacak şekilde Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yabancı ülkelere gönderilmesine ve yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine karar ittihazına ilişkin Başbakanlık tezkeresi" okundu.

Tezkere üzerine yapılan usul görüşmelerinden sonra kapalı oturuma geçildi. Daha sonra görüşmesi ve oylanması kapalı oturumda yapılan Başbakanlık tezkeresinin 136 ret oyuna karşılık 246 oyla kabul edildiği açıklandı.

TBMM BAŞKANI KAYA ERDEM: "MİLLÎ İRADENİN TEMSİL EDİLDİĞİ YEGANE YER TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'DİR"

**"Millî Egemenlik ve TBMM"
Paneli 9 Eylül'de İzmir'de
yapıldı**

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 70. Açılış Yıldönümü nedeniyle düzenlenen "Millî Egemenlik ve TBMM" paneli 9 Eylül günü İzmir'de yapıldı. TBMM Başkanı Kaya Erdem panelde yaptığı konuşmada "Millî iradenin temsil edildiği yegane yer Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir." dedi.

TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu ile 9 Eylül Üniversitesi ve İzmir Valiliği tarafından ortaklaşa düzenlenen panelde konuşan TBMM Başkanı Kaya Erdem, 9 Eylül gününün Türk ve dünya tarihi açısından önemini hatırlatarak, "Tarihte ilk kez, o zamanın 'Büyük Devletler'

SUNUŞ

Türkiye Büyük Millet Meclisimizde geçen ay içerisinde genel kurul, komisyon ve parti gruplarında sürdürülen çalışmalar nelerdi, hangi tasarı ve teklifler yasalaştı, komisyonlarımızın gündeminde hangi konular yer aldı ve sonuçlandı, parti liderleri meclis grup toplantılarında ne dediler, hangi konular üzerinde ağırlıklı olarak durdular? Bu ve benzeri tüm Meclis çalışmalarıyla ilgili akla gelebilecek sorulara cevap vermek üzere ve bu arada idari teşkilatımızla ilgili haberleri duyurmak amacıyla aylık bir bülten çalışmasına başladık. Yararlı olabilecek bir çalışmayı sizlere sunarken, bu konudaki hata ve eksiklerimizi, öneri ve eleştirilerinizle gidermeyi ve zamanla istenilen düzeyde, daha iyi ve yararlı bir yayına ulaşmayı düşünüyoruz. Tabiatıyla, boyutları hayli geniş olan Meclis çalışmalarının tamamını doyurucu bir şekilde verebilmenin, sürekli ciddi ve titiz bir çalışmayı gerektirdiğinin sorumluluğu ve bilinci içerisindeyiz. Ancak, bütün çabalarımıza rağmen, bu ilk çalışmada bazı bilgi ve değerlendirme eksiklikleri veya elde edilen bilgilerin verilmiş biçiminde hatalarımız olabilir. Bundan dolayı hoşgörünüzü diliyoruz.

(Devamı 12 Sayfada)

(Devamı 3. 4. 5. Sayfalarda)

(Devamı 13 Sayfada)

TBMM 18. DÖNEM 4. YASAMA YILI 1 EYLÜL'DE BAŞLADI

□ **Cumhurbaşkanı Özal, yasama yılını açış konuşmasında "Ülkemizin herhangi bir ülke ile, hele bir komşumuzla savaşa girme tasavvuru kesinlikle olamaz. Biz büyük Atatürk'ün 'Yurtta sulh, cihanda sulh' prensibine sımsıkı bağlıyız" dedi.**

□ **TBMM Başkanı Erdem, TBMM'nin bu dönemde de karşılıklı sevgi, saygı ve hoşgörü ortamı içinde çalışacağını söyledi.**

TBMM 18. Dönem 4. Yasama Yılına 1 Eylül günü saat 15.00'te toplanarak başladı. Yasama yılının açış konuşmasını yapan **Cumhurbaşkanı Turgut Özal**, Körfez Krizi'ne ilişkin görüşlerini dile getirdi ve **"Biz, Büyük Atatürk'ün 'Yurtta Sulh Cihanda Sulh' prensibine sımsıkı bağlıyız."** dedi. **TBMM Başkanı Kaya Erdem** de, TBMM'nin geçmiş dönemlerde olduğu gibi bu dönemde de karşılıklı sevgi, saygı ve hoşgörü ortamı içinde çalışacağını bildirdi.

KAYA ERDEM'İN KONUŞMASI

Yeni yasama yılının ilk birleşimine **TBMM Başkanı Kaya Erdem** Başkanlık etti. **Kaya Erdem** sunuş konuşmasında, **"TBMM'nin geçmiş dönemlerinde olduğu gibi bu dönemde de, çalışmalarını karşılıklı sevgi, saygı ve hoşgörü ortamı içinde sürdüreceğine, vatandaşlarımızın parlamenter sisteme ve demokrasiye olan bağlılık ve güvenini azaltmayacak bir yaklaşımla, sorunlara ülkemizin ve yüce Milletimizin yararları doğrultusunda çözümler bulacağımıza inanıyorum."** dedi.

CUMHURBAŞKANI'NIN KONUŞMASI

TBMM Başkanı'nın sunuşundan sonra açılış konuşmasını yapan **Cumhurbaşkanı Turgut Özal** öncelikle geçmiş 10 yıl ile gelecek 10 yılın bir değerlendirmesini yaptı. 1980'li yılların Türkiye'nin köklü ve çok kapsamlı değişiklikleri, tam anlamıyla bir transformasyonu gerçekleştirdiği çok önemli yıllar olduğunu kaydeden **Özal** şöyle konuştu:

"Geçen 10 sene içindeki önemli değişikliklerin yapıldığı sa-

halar esas itibariyle ana altyapının çok büyük ölçüde tamamlanması, hızlı şehirleşmenin bizleri karşı karşıya bıraktığı bazı önemli meselelerin halledilmesi ve içine kapalı bir ekonomik yapıdan, serbest piyasa ekonomisine geçiştir."

Gelecek 10 yılın, 1980'li yıllardan farklı olacağını da vurgulayan **Cumhurbaşkanı Turgut Özal**, **"Bu dönem, kendimizi, 21. yüzyılın bilgi ve yüksek teknoloji çağına hazırlayacağımız dönemdir, bir geçiş dönemi olacaktır."** dedi. **Özal**, önümüzdeki 10 yılda Türkiye'yi parlak bir geleceğin beklediğine inandığını belirtti.

KÖRFEZ KRİZİ

Cumhurbaşkanı Turgut Özal daha sonra Körfez Krizi'ne ilişkin görüşlerini açıkladı. **Özal** bu konuda şöyle konuştu:

"Politikamız esas itibariyle Irak'ın Kuveyt'ten kayıtsız şartsız çekilmesi, Kuveyt'in bağımsızlık, egemenlik ve toprak bütünlüğünün ihyası ve meşru Kuveyt yönetiminin geri dönmesini sağlamaya yönelik olmuştur. Bu çerçevede, BM Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararlar tarafımızdan desteklenmiş ve vazeden ekonomik yaptırımlar süratle uygulamaya konmuştur. Dikkat edilirse BM Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararlar oybirliği ile alınmış kararlardır ve tarihte ilk defa bütün dünya bir tecavüz karşısında birleşmiştir.

Türkiye Güvenlik Konseyi'nin ambargo kararı almasının hemen akabinde, süratle hareket ederek, ekonomik yaptırımları uygulamaya koymuştur. Bu şekilde hareket etmemiz, ülkemizin dünya nezdindeki itibarını artırmış ve Türkiye'yi

dünya kamuoyu önünde ön plana çıkarmıştır. Ambargo kararının bir veya iki gün geç alınması, yarattığımız olumlu etkiyi azaltacak, hatta bu kararı baskı altında aldığımız izlenimini kesinlikle yaratacaktı.

Türkiye bölgesinde bir istikrar unsuru, güçlü bir ülkedir. Hem Batı hem Doğu nezdinde vazgeçilmez bir ülkedir ve aralarında bir köprüdür. Hadiseler bu gerçeği bir kere daha gözler önüne sermiştir. Bu gerçeğin bizim tarafımızdan söylenmesinden ziyade başkaları tarafından teslim edilmiş olması önemlidir. Ambargo konusunda aldığımız kesin ve kararlı tutum bu konuda önemli mesafe alınmasına yararmışsa da, bu dahi tek başına yeterli değildir.

Bu hususun temin edilebilmesi ve Türkiye'nin menfaatlerinin tam manasıyla gözetilebilmesi, bundan sonra izleyeceği politikanın dinamiğiyle yakından ilişkilidir.

Hemen yanıbaşımızda cereyan eden Körfez'deki gelişmeler tabiatıyla ülkemizi çok yakından alakadar etmektedir. Bu bakımdan, sadece kriz sırasındaki gelişmeler değil, kriz sonrası bölgede ortaya çıkabilecek değişikliklerin ülkemiz üzerindeki etkilerini de gözden uzak tutamayız. Onun içindir ki, bu oluşumlara tesir edecek bir konumda olmamız ve dinamik bir politika izlememiz gereği vardır. Körfez bunalımında çekingen, kararsız, başkalarının karar vermesini bekleyen bir tutum ittihaz etmemiz düşünülemez. Aksi takdirde, Türkiye'nin ali menfaatlerinin söz konusu olduğu bir meselede, tesirli bir ülke olma imkânını büyük ölçüde kaybedeceğimiz aşikardır.

(Devamı 13. Sayfada)

GENEL KURUL

GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

4 Eylül 1990

• Bursa Milletvekili Fehmi Işıklar: "Körfez Krizi ve Türkiye'ye etkileri"

• Giresun Milletvekili A. Rüştü Kurt: "Fındık alım fiyatlarının düşük tutulması ve üreticilerin sorunları ile Fiskobirlik'in ürün alım politikası"

• Adana Milletvekili Orhan Şendağ: "Körfez Krizi ve Ülkemize etkileri ile doğabilecek sonuçlar"

6 Eylül 1990

• Trabzon Milletvekili Mehmet Çakıroğlu: "Çay bedelleri ödenmeyen üreticilerin sorunları"

• Samsun Milletvekili Ali Eser: "Körfez Krizi nedeniyle karayolu nakliyecilerinin zararları ve sorunları."

11 Eylül 1990

• Samsun Milletvekili İrfan Demiralp: "Milliyet Gazetesi'nin İstanbul'daki binasına yapılan saldırı"

12 Eylül 1990

• Afyon Milletvekili Baki Durmaz: "Yurt dışında çalışan işçilerimizin ve işsiz Türk vatandaşlarının sorunları"

• İzmir Milletvekili Kemal Anadol: "TRT yayınları."

• Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu: "Türkiye Taşkömürü Kurumu işyerlerinde çalışan maden işçilerinin sorunları."

13 Eylül 1990

Manisa Milletvekili Hasan Zengin: "Tarım ürünleri taban fiyatlarının yetersiz olması."

Tokat Milletvekili Kenan Süzer: "Petrol fiyatlarına yapılan zamlar."

18 Eylül 1990

• Ankara Milletvekili Erol Ağaçgil: "ABD ile imzalanan SEİA Antlaşmasının yürürlük süresinin uzatılması."

• İzmir Milletvekili Birgen Keleş: "Kıbrıs konusundaki tezlerimiz ve Kıbrıs Rum Kesimi'nin AT'a tam üyelik başvurusu"

• Samsun Milletvekili Ali Eser: "İTÜ ile Maçka kışla binasının İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'na kiralanması"

19 Eylül 1990

• Afyon Milletvekili Baki Durmaz: "1990-1991 öğretim yılının

başlaması nedeniyle, Türk Millî Eğitiminin sorunları ve alınması gerekli tedbirler"

• Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü: "Trakyabirlik ve TMO'nun ürün alım politikası ile üreticilerin sorunları ve alınması gerekli önlemler"

25 Eylül 1990

• İzmir Milletvekili Türkan Akyol: "Türkiye'de eğitimin temel sorunları"

• İzmir Milletvekili Kemal Anadol: "Yorgun Savaşçı adlı TV dizisinin yakılması ve yaktıranların sorumluluğu"

• Zonguldak Milletvekili Şinasi Altınır: "Süper emeklilerin durumları"

26 Eylül 1990

• Hatay Milletvekili Öner Misiki: "Pasaport verilmesindeki aksaklıklar ve kişinin seyahat özgürlüğüne konan kısıtlamalar"

• Sinop Milletvekili Yaşar Topçu: "Çeltik piyasası"

• İzmir Milletvekili Ahmet Ersin: "Körfez krizi ve ambargo bahanesiyle yapılan zamlar ve KDV oranlarının yükseltilmesi."

27 Eylül 1990

• Çorum Milletvekili Cemal Şahin: "Çorum ili Osmancık Dodurga Alpagut Linyit İşletmeleri'nde devam eden huzursuzluk ve yapılan sınav sonucu işletmeye alınan 100 kişi."

• Kars Milletvekili Mahmut Alınak: "Fransa'da yayımlanan Liberation Gazetesi'nde çıkan Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da İnsan Hakları Sözleşmesinin askıya alındığına dair haberler."

• Ankara Milletvekili İbrahim Tez: "Hastanelerde vatandaşlara çıkarılan zorluklar ve Hacettepe Üniversitesi Hastanesinde bir vatandaşın görevliler tarafından tedavi edilmeden gönderilmesi."

MECLİS ARAŞTIRMASI

GENEL GÖRÜŞME

Eylül ayı boyunca denetim faaliyetlerine ağırlık verilen genel kurulda 7 Meclis Araştırması önergesi ile 1 genel görüşme önergesinin öngörüşmeleri yapıldı. Bunlardan 11 Eylül günü görüşülen, **Niğde Milletvekili Raşit Daldal** ve 36 arkadaşının, "Ankara ilindeki hava kirliliğinin nedenleri ve alınacak tedbirlere ilişkin

Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi" kabul edildi.

Yapılan öngörüşmelerden sonra reddedilen Meclis Araştırması önergeleri de şunlar:

• **Ankara Milletvekili Eşref Erdem** ve 43 arkadaşının Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile ilgili iddiaların gerçeklik derecesini tespit etmek amacıyla Meclis Araştırması açılması önergesi,

• **Kırklareli Milletvekili Gürcan Ersin** ve 29 arkadaşının, Kırklareli Lüleburgaz ilçesindeki iki adet devlet üretme çiftliğinin Libyalılara satılacağı iddialarını tespit etmek amacıyla Meclis Araştırması açılması önergesi,

• **Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt** ve 27 arkadaşının çay ürünü ve üreticileriyle ilgili sorunları ve bu konuda alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla Meclis Araştırması açılması önergesi,

• **Hatay Milletvekili Ali Uyar** ve 17 arkadaşının 1402'likler olarak anılanların hangi nedenlerle ve kimler tarafından görevlerinden uzaklaştırıldıklarını ve Danıştay kararına rağmen bu kişilerin görevlerine dönmelerini engelleyenleri tespit etmek amacıyla Meclis Araştırması açılması önergesi,

• **Adana Milletvekili Cüneyt Canver** ve 16 arkadaşının ülkemizdeki anarşi ve terör eylemlerinin nedenleri ile hedeflerini, bu eylemlerin arkasındaki güçleri ve konuyla ilgili olarak alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla Meclis Araştırması açılması önergesi,

• **Tunceli Milletvekili Kamer Genç** ve 15 arkadaşının Sümerbank ve özelleştirmeye tabi tutulacak diğer kamu iktisadi teşebbüsleri ile ilgili suistimal iddialarının gerçeklik derecesini tespit etmek amacıyla Meclis Araştırması açılması önergesi."

Bu arada **Eskişehir Milletvekili Zeki Ünal** ve 24 arkadaşının pancar üreticilerinin sorunları konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi de kabul edilmedi. □

EYLÜL AYINDA ÇIKAN KANUNLAR

25.3.1987 Tarih ve 3332 Sayılı Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun

Kanun No. 3659

Kabul Tarihi: 26.9.1990

Bu Kanunla; Yatırım Bankası Kurumlar Vergisinden muaf tutuldu ve Bankaca yapılacak sigorta, kredi ve garanti işlemleri nedeniyle doğan risklerin, prim, faiz ve komisyon gelirleriyle karşılanmayan kısmına ilişkin zararların Hazinece karşılanması ve Devlet desteği sağlanması hükmü getirildi.

Çıkarılan tahvillerin faiz oranları dolayısıyla Bankaca ödenecek faiz farkının 1.1.1988 tarihinden geçerli olmak üzere Hazinece karşılanması hükmüne bağlandı.

• • •

İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No. 3660

Kabul Tarihi: 26.9.1990

Bu Kanunla; İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk Vatandaşlarına verilen Şeref Aylığının hesaplanmasında uygulanan gösterge rakamı 1500'e çıkarıldı. Devlet Demir Yolları ile Denizcilik Bankasının iç hatlar vasıtalarından yararlanma da bu Kanun kapsamındaki subaylarla bunların dışındakiler arasındaki farkın kaldırılması amaçlandı.

Harp malulü Türk vatandaşları da madde kapsamına alındı.

• • •

Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanun

Kanun No. 3661

Kabul Tarihi: 26.9.1990

Bu kanunla; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin ödenek, yolluk ve Emekliliklerini yeniden düzenleyen hükümler getirildi.

• • •

Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahanlığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

Kanun No. 3662

Kabul Tarihi: 27.9.1990

Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahanlığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokol'un Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında.

• • •

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No. 3663

Kabul Tarihi: 27.9.1990

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında.

• • •

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No. 3664

Kabul Tarihi: 27.9.1990

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında.

• • •

Bilimsel Malzemenin Geçici İthaline Dair Gümrük Sözleşmesine Katılınmasının Uygun Bulunduğuna ve Bu Sözleşme Uyarınca Geçici Olarak İthal Edilecek Eşyalar Hakkında A.T.A. Karnelerinin Kabul Edilmesine İlişkin Kanun

Kanun No.: 3665

Kabul Tarihi: 27.9.1990

Bilimsel Malzemenin Geçici İthaline Dair Gümrük Sözleşmesi'ne Katılınmasının Uygun Bulunduğuna ve Bu Sözleşme Uyarınca Geçici Olarak İthal Edilecek Eşyalar Hakkında A.T.A. Karnelerinin Kabul Edilmesine İlişkin.

• • •

Deniz Adamları İçin Sosyal Yardım Malzemesine İlişkin Gümrük Sözleşmesine Katılınmasının Uygun Bulunduğuna ve Bu Sözleşme Uyarınca Geçici Olarak İthal Edilecek Eşyalar Hakkında A.T.A. Karnelerinin Kabul Edilmesine Dair Kanun

Kanun No.: 3666

Kabul Tarihi: 27.9.1990

Deniz Adamları İçin Sosyal Yardım Malzemesine İlişkin Gümrük Sözleşmesine Katılınmasının Uygun Bulunduğuna ve Bu Sözleşme Uyarınca Geçici Olarak İthal Edilecek Eşyalar Hakkında A.T.A. Karnelerinin Kabul Edilmesine İlişkin.

• • •

Pedagoji Malzemesinin Geçici İthaline Dair Gümrük Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Bu Sözleşme Uyarınca Geçici Olarak İthal Edilecek Eşyalar Hakkında A.T.A. Karnelerinin Kabul Edilmesine İlişkin Kanun

Kanun No. 3667

Kabul Tarihi: 27.9.1990

Pedagoji Malzemesinin Geçici İthaline Dair Gümrük Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Bu Sözleşme Uyarınca Geçici Olarak İthal Edilecek Eşyalar Hakkında A.T.A. Karnelerinin Kabul Edilmesine İlişkin.

TBMM'DE 18. DÖNEMİN BAŞINDAN BU YANA 9 MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU KURULDU

□ 18. Dönemin İlk Meclis Araştırması Komisyonu olan "Çevre Komisyonu" Raporunu yazmaya başladı. TBMM'den son olarak "Ankara'nın hava kirliliği" konusunda bir araştırma komisyonu kurulması kararlaştırıldı

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 18. Dönem çalışmaları başladığından bu yana verilen Meclis Araştırması önergelerinden 9'u kabul edildi ve önergelerdeki iddiaların araştırılması için 9 Meclis Araştırması Komisyonu kuruldu.

ÇEVRE KOMİSYONU

TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen ilk önerge **SHP Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler** ve 33 arkadaşının "Ülkemizin sahip olduğu çevre değerlerini korumak, çevre sorunlarını tespit etmek ve milli bir çevre politikası oluşturmak amacıyla" verdikleri önergeydi. Önergenin Genel Kurul'da 25 Mayıs 1988'de kabul edilmesinden sonra 27 Mayıs 1988 günü Çevre Komisyonu kuruldu. **ANAP Konya Milletvekili Ali Talip Özdemir** Başkanlığında çalışmalarına başlayan Komisyon bugüne kadar 19 kez toplandı. Türkiye'nin Karadeniz, Ege ve Akdeniz kıyı bandı ile Elazığ Keban Baraj Gölünde araştırmalar yapan Komisyon, raporunu yazmaya başladı.

TBMM'de kurulan diğer araştırma komisyonlarının konuları ve yaptıkları çalışmalar ise şöyle özetlenebilir:

PAMUK ÜRETİCİLERİNİN SORUNLARI

"Pamuk üreticilerinin sorunları, AT'a yapılan tekstil ihracatının kısıtlanması ve dokuma sektöründeki yatırımlar ile izlenen politikalar konusunda" kurulan Meclis Araştırması Komisyonu: **SHP İzmir Milletvekili Birgen Keleş** ve 42 arkadaşının verdiği önergenin 28 Eylül 1988 günü TBMM Genel Kurulunda kabul edilmesi üzerine 18 Nisan 1989'da kurulan komisyon bugüne kadar 7 kez toplanarak çalışmalarını sürdürdü. Komisyonun Başkanlığını **ANAP Aydın Milletvekili Ömer Okan Çağlar** yapıyor.

BELEDİYELER VE İMAR PLANLARI

DYP Adana Milletvekili Orhan Şendağ ve 23 arkadaşının "Belediyelerce yapılan imar planı düzenleme çalışmalarının imar kanununa aykırı olduğu iddiasını ve vatandaşların bu uygulamalardan kaynaklanan mağduriyetlerini önlemek için alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılması" için verdikleri önergenin 25 Nisan 1989'da kabul edilmesiyle Araştırma Komisyonu kuruldu. 18 Mayıs 1989'da üyeleri belirlenen ve **ANAP Kahramanmaraş Milletvekili Ülkü Söylemezoğlu**'nun başkanlığında çalışmaya başlayan Komisyon bugüne kadar 15 toplantı yaptı. □

(Devamı 7. Sayfada)

KOMİSYON ÇALIŞMALARI

□ **TBMM İhtisas Komisyonları** yeni yasama yılının açılması ile birlikte çalışmalarına başladılar. Bazı komisyonlar Eylül ayı içinde ilk toplantılarını yaparak çeşitli yasa tasarı ve teklifleri üzerinde çalıştılar. Bazı komisyonlarda ise Eylül ayında toplantı yapılmadı. Buna göre komisyonların gündemlerinde bekleyen işler ile Eylül ayında yapılan çalışmalar şöyle:

ANAYASA KOMİSYONU

Eylül ayı içinde toplantı yapmayan Anayasa Komisyonunda 6 yasa teklifi, bir kanun hükmünde kararname ve 3 içtüzük değişikliği teklifi bulunmaktadır.

ANAYASA-ADALET KARMA KOMİSYONU

Karma Komisyonda bazı milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ilişkin olarak 85 dosya bulunuyor. Bu dosyalardan 13'ü gündemde 31'i gündeme girmek için bekliyor, 27'si de hazırlık komisyonlarında bulunuyor. Karma Komisyon 27 Eylül günü yaptığı toplantıda Adnan Ekmen, Ali Topuz ve Kazım Özev hakkındaki dosyaları inceleyerek, dönem sonuna bırakılmasına karar verdi.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU

Millî Savunma Komisyonu'nda 1 yasa tasarısı ile 4 yasa teklifi bekliyor. Komisyon 19 Eylül günü yaptığı toplantıda 3 yasa teklifini görüşerek reddetti. Bu teklifler şunlar:

- Ankara Milletvekili Tefik Koçak ve 13 arkadaşının 23.2.1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun 2. maddesinin değiştirilmesine ilişkin kanun teklifi,

- Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün 27.7.1967 tarih ve 926

sayılı TSK Personel Kanununun Geçici 14. maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi,

- Edirne Milletvekili Erdal Kalkan ve 29 arkadaşının İzin ve Tebdilihava Müddetlerini Geçiren Er ve Erbaşların Cezalarının Affı Hakkında Kanun teklifi.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

Eylül ayında toplantı yapmayan İçişleri Komisyonunda 33 yasa teklifi 4 kanun hükmünde kararname bekliyor.

ADALET KOMİSYONU

Adalet Komisyonu Eylül ayında toplanmadı. Komisyonunda 9 tasarı, 50 teklif, 291 idam tezkeresi bulunuyor.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONU

Dışişleri Komisyonu gündeminde 16 tasarı, 6 kanun hükmünde kararname ve 2 yasa teklifi görüşülme üzere sıra bekliyor. Komisyon Eylül ayında iki kez toplanarak bazı anlaşmaların onaylanmasını kabul etti. Komisyonun 12 Eylül günü yapılan toplantısında kabul edilen tasarılar şunlar:

- Nükleer Enerjinin Barışçı Amaçlarla Kullanılması Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arjantin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun tasarısı.

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Askeri Eğitim ve Öğretim İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

- Milletlerarası Hidrografi Teşkilatı Sözleşmesinin Onuncu Maddesindeki Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

Komisyonun 19 Eylül günü yapılan toplantısında kabul edilen tasarılar ise şunlar:

- Türkiye Cumhuriyeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

- Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onay-

PARA—KREDİ KURULU'NUN TEBLİĞİ

"Para ve Kredi Kurulunun 88/1 Sayılı tebliğinin 43. sırasındaki Mamuller için yapılacak ödemelerin yüksek tutulmasının nedenlerini ve sözkonusu tebliğden kimlerin yararlandığını tespit etmek amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonu: "DYP Sakarya Milletvekili Ahmet Neidim ve 10 arkadaşının verdiği önerenin 25 Nisan 1989'da TBMM Genel Kurulunda kabul edilmesiyle 17 Mayıs 1989'da ANAP Rize Milletvekili Şadan Tuzcu Başkanlığında kurulan komisyon şimdiye kadar 12 kez toplanarak çalışmalarını sürdürdü.

KONUT SORUNU

DYP Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk ve 18 arkadaşının "Konut sorunu" konusundaki önermeleri TBMM Genel Kurulunda 30 Mayıs 1989'da kabul edildi. Önerenin kabulü üzerine 3 Ekim 1989'da ANAP Bolu Milletvekili Şamil Kazakoğlu başkanlığında kurulan komisyon şimdiye kadar 10 toplantı yaptı.

TIP FAKÜLTELERİ

"Tıp Fakültelerinden mezun olan öğrencilerin gerekli bilgi ve beceriye sahip olmadıkları iddiasını ve bu yetersizliklerinin nedenlerini araştırmak amacıyla kurulan Komisyon": SHP Hatay Milletvekili Ali Uyar ve arkadaşlarının verdiği önerenin 30 Ocak 1990 tarihinde Genel Kurul'da kabulüyle kurulan Komisyon'a ANAP Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemli başkanlık ediyor. Komisyon şimdiye kadar 5 toplantı yaptı.

HORZUM OLAYI

SHP İçel Milletvekili Fikri Sağlar ve 56 arkadaşının "Horzum olayı ve Türkiye Emlak Bankası eski Genel Müdürü ile ilgili iddiaların gerçeklik derecesini tespit etmek amacıyla Meclis Araştırması açılması için" verdikleri önerge TBMM Genel Kurulu'nun 22 Kasım 1989 günkü toplantısında kabul edildi. 9 Ocak 1990'da ANAP Adana Milletvekili Ledin Barlas başkanlığında kurulan komisyon bugüne kadar 41 kez toplandı.

BELEDİYELERDEKİ USULSÜZLÜKLER

ANAP İçel Milletvekili Rüştü Kazım Yücelen başkanlığındaki "25 Mart 1984'ten bugüne kadar Belediyelerde ve İl Genel Meclislerinde yapıldığı iddia edilen kanunsuz, usulsüz, yolsuz eylem ve uygulamaları tespit etmek amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonu" göreve başladığı 3 Mayıs 1990'dan bu yana 4 toplantı yaptı. Komisyon Büyükşehir, il ve ilçe belediye başkanlıkları ile valiliklere birer mektup yazarak ellerindeki yolsuzluk dosyalarını Komisyona göndermelerini istedi. Komisyon, gelen dosyaları ayıklamaya tabi tuttukten sonra incelenmeye değer görülen dosyalar üzerinde çalışmalarına başladı.

HAVA KİRLİLİĞİ

TBMM'deki son Meclis Araştırması Komisyonu ise "Ankara'nın Hava Kirliliğinin nedenlerini ve bu konuda alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla" kuruluyor. ANAP Niğde Milletvekili Raşit Daldal ve 36 arkadaşının bu konudaki önergesi Genel Kurul'un 11 Eylül 1990 günkü birleşiminde kabul edildi.

lanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

- Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Arasında

Eğitim ve Kültür Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

→

KİT KOMİSYONU

KİT Komisyonu gündeminde 38 kuruluşun denetimi var.

BAYINDIRLIK İMAR ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

Komisyon gündeminde 13 kanun hükmünde kararname, 4 yasa tasarısı ve 8 yasa teklifi bulunuyor. Komisyon Eylül ayında toplanmadı.

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU

Eylülde toplantı yapmayan Komisyonun gündeminde 10 kanun hükmünde kararname, 8 yasa tasarısı ve 30 yasa teklifi bulunuyor.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONU

Eylül ayında toplanmayan Komisyonunda 17 kanun hükmünde kararname, 1 yasa tasarısı, Cumhurbaşkanlığınca iade edilen 1 kanun ve 42 yasa teklifi bekliyor.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

Plan ve Bütçe Komisyonu'nun gündeminde 15 yasa tasarısı, 87 yasa teklifi, 176 kanun hükmünde kararname, 4 tezkere ve 40 kesinhesap görüşülmek üzere sıra bekliyor. Komisyon Eylül ayında iki kez toplanarak 1 kanun hükmünde kararname ile iki yasa teklifini kabul etti. 11 Eylül günü yapılan toplantıda "1211 sayılı 2547 sayılı kanunda Değişiklik Yapılması ve Kadının Statüsü ve Sorunları Başkanlığının Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" kabul edildi. 19 Eylül günü kabul edilen yasa teklifleri de şunlar:

- Malatya Milletvekili Yusuf Bozkurt Özal'ın 832 Sayılı Sayıştay Yasasının 5 ve 6. maddelerinin de-

ğiştirilmesine dair kanun teklifi,

- TBMM İdare Amirleri Kütahya Milletvekili M. Uğur Ener, Tokat Milletvekili Kazım Özev ve Samsun Milletvekili Nafiz Kurt'un 27.12.1989 tarih ve 3595 sayılı 1990 Mali Yılı Bütçe Kanununun TBMM Kısımında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun teklifi.

SANAYİ TEKNOLOJİ VE TİCARET KOMİSYONU

Eylül ayında toplantı yapmayan Komisyonun gündeminde 8 kanun hükmünde kararname, 5 yasa tasarısı ve 2 yasa teklifi bulunuyor.

TARIM ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU

Gündeminde 3 yasa tasarısı bekleyen Komisyon Eylül ayında yaptığı toplantıda Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemli ve 3 arkadaşının 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 3. maddesine bir bend eklenmesine dair yasa teklifini görüşerek reddetti.

TBMM HESAPLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Komisyonun 26 Eylülde yapılan toplantısında TBMM ve Sayıştay Başkanlığı kesin hesapları ile Saymanlık Müdürlüğü'nün 3 aylık raporları görüşüldü.

DİLEKÇE KOMİSYONU

Dilekçe Komisyonu'na son bir yıl içinde toplam 1164 dilekçe geldi. Önceden kalan 165 dilekçe ile birlikte bir yılda 1167 dilekçeyi karara bağlayan Komisyon Eylül ayında bir kez toplandı. Komisyon 6 Eylül'deki toplantısında 241 dilekçeyi sonuçlandırdı. □

TBMM KÜLTÜR SANAT VE YAYIN KURULU BAŞKANI HALİM ARAS:

"AMACIMIZ MİLLÎ EGEMENLİK İLKESİNİ GELİŞTİRMEK VE GENÇLERİMİZE DEMOKRASİ FIKRİNİ AŞILAMAKTIR"

TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Başkanı Halim Aras, Kurul'un ülkemizin ve demokrasimizin tanıtılmasına katkıda bulunmak üzere çalışmalar yaptığını belirterek, "Amacımız, Millî Egemenlik ilkesinin geliştirilmesi, gençlerimizin bu ülkünün heyecanı ile yetiştirilmeleri ve halkımızın bu ülküyü benimseyerek Türkiye Cumhuriyeti'nin vazgeçilmez bir ilkesi olarak benliklerine sindirmeleridir." dedi. Aras, Kültür Sanat ve Yayın Kurulunun çalışmalarına ilişkin olarak sorularımızı şöyle yanıtladı:

—TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu'nun kuruluş amacını açıklar mısınız?

TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu, İç Tüzük'ün Meclis Başkanı'na verdiği görevlerden biri olan "TBMM'ni tanıtıcı tedbirleri almak ve yayın yapmak" düşüncesinden hareket edilerek kurulmuştur. Kurul'un genel amacını, yurtiçinde "Millî Egemenlik" bilincinin çeşitli faaliyetlerle sürekli canlı tutulması ve güçlendirilmesini sağlamak, yurt dışında da ülkemizin ve demokrasimizin tanıtılmasına katkıda bulunmak şeklinde özetleyebiliriz.

TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu bu görev ve amaç doğrultusunda 1984 yılında Başkanlık Divanı'nda kabul edilen bir yönetmelikle oluşturulmuş. TBMM Başkanı'nın atadığı bir Başkanvekili 4 üye ile birlikte parti gruplarından alınacak bi-

EYLÜL AYINDA TBMM BAŞKANLIĞINA 3 YASA TASARISI İLE 13 YASA TEKLİFİ VERİLDİ

Eylül ayı boyunca TBMM Başkanlığına gelen 3 yasa tasarısı ile 13 yasa teklifi görüşülmek üzere ilgili komisyonlara gönderildi.

18. Dönem 4. Yasama Yılı'nın başladığı Eylül ayı boyunca 64 yazı-

lı, 5 sözlü soru önergesi ile 6 Meclis Araştırması önergesi TBMM Başkanlığına geldi.

Bu arada 11 milletvekilinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması ile, 11 hükümlünün ölüm cezalarının yerine getirilmesine ilişkin Bakanlık tezkereleri de TBMM Başkanlığına sunuldu.

rer üyeden teşekkül etmiştir. Kurul'un Başkanı daha önce değindiğim gibi İç Tüzük'te Meclis'in tanıtılması görevi verilen TBMM Başkanı'dır. Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Başkanı TBMM Başkanı adına görev yapmaktadır.

— Kurul'un yurtiçi ve yurtdışı faaliyetlerine kısaca değinir misiniz?

Kurul'un genel amacının TBMM'ni ve Millî Egemenlik ilkesinin geniş halk kitlelerine tanıtılması olmasından dolayı kültür faaliyetleri bu etkinliklerde büyük rol oynamaktadır. Kültürün her dalında, resim fotoğraf, heykel, grafik sanatlar sergileri düzenlenmekte, çeşitli spor faaliyetleri sürdürülmekte, 200 bine yakın ilk ve ortaokul çağındaki çocukların katıldığı "Millî Egemenlik" konulu resim, şiir öykü yarışmaları yapılmaktadır. Ödül alan oyunlar Devlet Tiyatroları tarafından sergilenmektedir. Tüm bu faaliyetler TBMM ve Devlet Müesseselerinin işbirliği ile gerçekleşmektedir. Her yıl 23 Nisan'da ilk okul çocuklarına yönelik Millî Egemenlik Afişleri bastırılarak bütün okullara, kütüphanelere ve müesseselere gönderilmektedir.

Ayrıca her yıl en az 5 üniversitemizle işbirliği halinde Millî Egemenliğin muhtelif cepheleri paneller ve sempozyumlar şeklinde işlenmekte ve bunlar kurulumuzca yayınlanmaktadır.

Bunlara ilaveten, TBMM'nin faaliyetlerini içeren ve önemli siyaset ve bilim adamlarının, demokrasimizi çeşitli boyutlarda işledikleri makalelerinin yer aldığı bir dergi çıkarılmaktadır. Valiliklerimiz ve TBMM'nin işbirliğiyle Vilayet özel günlerinde programlar yapılmakta ve böylelikle TBMM'nin halkla içiçe bulunmaları, kaynaşmaları, millî birlik ve bütünlük etrafında toplanmaları temin edilmektedir.

Her yıl 22 Nisan'da başlayan "Millî Egemenlik Haftası"nda paneller, sempozyumlar, sergiler ve sportif faaliyetlerin yanısıra, dünyanın tüm ülkelerinden yabancı parlamenter ve basın mensupları davet edilerek, TBMM'nin ve genç demokrasimizin tanıtılması ve yakın dostluklar sağlanmasına çalışılmaktadır. 23 Nisan günü TBMM Genel Kurulu özel gündemle toplanmakta ve yabancı

konuklara konuşma imkânı verilmektedir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi Kültür, Sanat ve Yayın Kurulunun genel ödevi Millî Egemenlik ilkesinin geliştirilmesi, genç kuşaklarımızın öğrencilerimizin, hayata başladıkları günden itibaren bu ülkünün heyecanı ile yetiştirilmeleri ve benliklerine demokrasi fikrinin aşılması, tüm halkımızın bu ülküyü vazgeçilmez bir hayat tarzı olarak benimseyerek, ilelebet yaşayacak olan Türkiye Cumhuriyeti'nin vazgeçilmez ilkesi olarak benliklerine sindirmeleridir.

30 EYLÜL 1990 TARİHİ İTİBARIYLA TBMM'DE SİYASİ TABLO

ANAP	277
SHP	81
DYP	55
HEP	11
DMP	2
BAĞIMSIZ	14
BOŞ	10

DIŞİLİŞKİLER

TBMM'DE KOMİSYONLAR VE DOSTLUK GRUPLARINA ÜYE MİLLETVEKİLLERİ GEÇEN AY BOYUNCA YURT DIŞINDA ÇEŞİTLİ TOPLANTILARA KATILDILAR,

❑ *Fransa Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı ile İtalyan - Türk Dostluk Grubu üyeleri Türkiye'yi ziyaret etti*

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin giderek genişleyen dış ilişkileri çerçevesinde uluslararası kurum ve kuruluşlarla ilgili olarak kurulan komisyonlara ve dostluk gruplarına üye milletvekilleri geçtiğimiz Eylül ayı boyunca da yurt dışında çeşitli toplantılara katıldılar ve Türkiye'yi ziyaret eden yabancı konukları ağırladılar.

Milletvekilleri TBMM'de kurulan "Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi", "Türkiye-AT Karma Parlamento Komisyonu", "Kuzey Atlantik Asamblesi Türk Grubu" ve "Parlamentolararası Birlik Türk Grubu"nın yanısıra Dostluk Grupları aracılığıyla da yabancı ülkelerin parlamentoları ve parlamenterleri ile ilişkilerini sürdürüyorlar.

Buna göre Eylül ayı boyunca TBMM'nin dış ilişkileri çerçevesinde gerçekleşen bazı çalışmalar şunlar:

AVRUPA KONSEYİ PARLAMENTER MECLİSİ TÜRK GRUBU

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Grubu üyeleri 6 Eylül-

de Paris'te yapılan "Mahallî İdare ve Bölge Planlama Komisyonu", 7 Eylül'de Paris'te yapılan "Bilim ve Teknoloji Komisyonu", 10-11 Eylül'de Polonya'da yapılan "Siyasi Komisyon", 11 Eylül'de Paris'te yapılan "Parlamentolar ve Halkla İlişkiler Komisyonu", 11-13 Eylül'de Aberdeen'de yapılan "Tarım Komisyonu", 12 Eylül'de Paris'te yapılan "Sosyal Sorunlar ve Sağlık Komisyonu", 12-13 Eylül'de Budapeşte'de yapılan "Hukuk Komisyonu", 13 Eylül'de Paris'te yapılan "Ekonomik Sorunlar ve Kalkınma Komisyonu", 14 Eylül'de Paris'te yapılan "Temsil Edilmeyen Avrupa Ülkeleri Komisyonu", 20-22 Eylül'de Lahey'de yapılan "Kültür ve Eğitim Komisyonu" toplantılarına katılarak TBMM'yi temsil ettiler. Ayrıca Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi 42. Olağan Genel Kurul Toplantısı da 29 Eylül-4 Ekim arasında Strasburg'da yapıldı.

TÜRKİYE-AT KARMA PARLAMENTO KOMİSYONU

Komisyon üyeleri 27-28 Eylül günlerinde Brüksel'de yapılan "Baş-

BAŞBAKAN AKBÜLÜT: “BİZ TÜRKİYE’Yİ SAVAŞA GÖTÜRMÜYÖRÜZ”

**AKBULUT KÖRFEZ KRİZİ KONUSUNDA ALDIKLARI
KARARLARIN YERİNDE VE DOĞRU OLDUĞUNU SAVUNDU**

Başbakan Yıldırım Akbulut Körfez Krizi'nde Türkiye'nin aldığı kararların yerinde ve doğru olduğunu savunarak, "Biz Türkiye'yi savaşa götürmüyoruz. Türkiye'yi bu işten kârlı çıkarmak için gayret gösteriyoruz." dedi.

Başbakan Yıldırım Akbulut Eylül ayı içinde partisinin grup toplantılarında yaptığı konuşmalarda körfez krizi, hükümete verilen izin ve muhalefetin tutumuna ilişkin görüşlerini dile getirdi.

Akbulut Meclis'in yeni yasama yılına başladığı 1 Eylül günü yaptığı konuşmada, "Biz Birleşmiş Milletler'in aldığı kararlara uyduk. Aldığımız kararların yerinde ve doğru olduğuna inanıyoruz." dedi.

Muhalefetin "Yanlış yaptınız" ya da "Doğru yaptınız, sizi destekliyoruz" diye bir tavır ortaya koymasını isteyen Akbulut, "Bu memleketin menfaati söz konusu olduğunda, biz bir noktada ortak bir birlik beraberlik sağlayamayacak mıyız? Toz duman içinde bir Türkiye mi gösterilecek?" diye konuştu.

Körfez Krizi'nin dönüp dolaşıp bir iç politika meselesi haline geldiğini ifade eden Başbakan Yıldırım Akbulut, "Şimdi bu tablo Türkiye'nin içinde bulunduğu ortama uygun mudur? Değildir. Bunlar küçük hesaplardır. Kimse bu küçük hesapların peşinde koşmamalıdır. Küçük hesaplar peşinden gidersek memleket zarar veririz." dedi.

MUHALEFETE ELEŞTİRİ

Konuşmasında muhalefetin Cumhurbaşkanı'nın konuşması sırasında genel kurultan çıkacağını açıklamasını eleştiren Akbulut, "Bu

kriz döneminde Cumhurbaşkanı'nın Meclis'i açış konuşmasına muhalefet iştirak etmiyor. Bunun küçük hesabı falan yok, bu bir çılgınlık." şeklinde konuştu.

ANAP Grubunun sorumluluk taşıyan bir grup olduğunu ve çok büyük işler yaptığını savunan Akbulut, grubun, birlik ve beraberliklerini bozmak isteyenlerle mücadele etmesini istedi.

Muhalefet partilerinin sürekli seçimden kaçtığını da öne süren Başbakan Yıldırım Akbulut, "Seçim, seçim diyenler buyursun gelsinler. Ama gelmezler, böyle bir konu olsa inanınız adım atmazlar." dedi. Akbulut 1992'de yapılacak seçimlerde ANAP'ın yeniden tek başına iktidara geleceğini iddia etti.

"SAVAŞA GİTMIYORUZ"

Başbakan Yıldırım Akbulut partisinin 4 Eylül günü yapılan grup toplantısındaki konuşmasında da Meclis'in hükümete verdiği "izin" konusuna değindi ve "Bizim kastımız katiyen savaş değil. Suudi Arabistan'a asker göndermek, havadan veya karadan Irak'a girmek gibi bir düşünce içinde katiyen olmadığımızı bilmeniz lazım." dedi.

Alınan yetkinin ne zaman, nasıl, niçin kullanılacağını şu anda söylemenin mümkün olmadığını kaydeden Başbakan Yıldırım Akbulut, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Üsleri kullanacak mıyız, gerekecek mi gerekmeyecek mi, bilmiyorum. Ama bu işler bir seyir takip ediyor. Eğer 'Savaşa giriyoruz, bunlar bizi savaşa götürüyor' derseniz, biz savaşa falan gitmiyoruz. Türkiye'yi bu işten kârlı çıkarabilmek için gayret sarfediyoruz. Savaş yetkisinin Meclis'te kaldığını da unutmayın."

SHP LİDERİ İNÖNÜ, 'ÜLKEYİ SAVAŞA SOKMAK CİNAYETTİR' DEDİ

**12 EYLÜL'ÜN TÜRKİYE'YE
ÇOK ŞEY KAYBETTİRDİĞİNİ
BELİRTEN İNÖNÜ "ARADAN 10
YIL GEÇTİĞİ HALDE DEMOKRA-
SİNİN TEMEL KURUMLARI YER-
LEŞEMEDİ" DEDİ**

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, hükümetin Meclis'ten "izin" istemesine karşı çıkarak, "İzni isteyen insanlar bunu kullanacaklardır ve bunu kullanmakla Türkiye'yi bir savaşa sokacaklardır" dedi. 12 Eylül'ün Türkiye'ye çok şey kaybettirdiğini kaydeden İnönü, "Türkiye'de 10 yılda bir müdahale olur" sözünün artık geçerli olmadığını ancak 12 Eylül'den bu yana 10 yıl geçtiği halde demokrasinin temel kurumlarıyla yerleşemediğini bildirdi. İnönü partisinin Eylül ayı içinde yaptığı grup toplantılarında daha çok körfez krizi ve krizin Türkiye'ye etkileri konusundaki görüşlerini dile getirdi.

SHP lideri Erdal İnönü partisinin 1 Eylül'deki grup toplantısında yaptığı konuşmada, aldıkları grup kararı gereğince yeni yasama yılının ilk oturumuna katılmayacaklarını bildirdi. Bu eylemlerini "Türkiye'nin içinde bulunduğu Anayasa bunalımını halka duyurmak ve Anayasa'ya uyan bir Cumhurbaşkanı'nın eksikliğini göstermek" olarak açıklayan İnönü,

"TBMM'nin, Türkiye'deki siyasal düzenin, demokrasinin başlıca odağı olduğunu biliyorum. Bugün esas sıkıntı Sayın Özal'ın Cumhurbaşkanlığı Anayasa'nın istediği şekilde yapmasını sağlamaktır. Bunun için uğraşacağız." dedi.

"SAVAŞA GİRMEK HATALI"

4 Eylül günü yapılan SHP Grup toplantısında hükümetin Meclis'ten istediği "asker gönderme ve asker bulundurma" izni konusuna değinen Erdal İnönü, "Meclis'ten neyin, neden istendiğini belirtmeden izin istemenin, Meclisi bir kişinin vesayeti altına sokmak olduğunu" anlattı. İnönü, şöyle dedi:

"İzni isteyen insanlar bunu kullanacaklardır. Bunu kullanmakla Türkiye'yi bir savaşa sokacaklardır. Ülkenin savunma dışında savaşa girmesi hatalıdır, yanlıştır, zararlıdır. 'Çıkarlarımızı artıracacağız, yeni düzende pay alacağız' gibi nedenlerle savaşa girme fikri sakat bir mantıktır. Ülkenin hayatî çıkarları dışında ülkeyi savaşa sokmak bir cinayettir."

"12 EYLÜL"

11 Eylül günkü grup toplantısında ise 12 Eylül'ün üzerinden 10 yıl geçtiğini hatırlatan Erdal İnönü, "On yılda bir silahlı müdahale Türkiye'de alışkanlık haline gelmiştir. Bundan sonra da böyle olacaktır sözünün geçersizliğini gösterdik." dedi. Bu sonucun elde edilmesinde SHP'nin büyük katkısı olduğunu anlatan İnönü, "12 Eylül'ün Türkiye'ye çok şey kaybettirdiğini, aradan 10 yıl geçmiş olmasına rağmen Türkiye'de demokrasinin temel kurumlarının yerleşemediğini bildirdi. İnönü 1980 öncesi anarşi döneminde hayatını kaybedenler için "Demokrasi Şehitleri Anıtı" kurulmasına ilişkin önerisini de yineledi.

Erdal İnönü 25 Eylül'deki grup toplantısında da Özal-Bush görüşmesine ilişkin eleştirilerini dile getirdi ve "Baskıya dayanamayıp ya da aldatıcı hayallere kapılıp Sayın Özal yeni angajmanlara girerse, ulusal çıkarlarımıza tamamen aykırı bir iş olur. ABD ile görüşmelerde biz beklerdik ki Türkiye'nin çıkarları daha çok gündeme gelsin. Ama manzara bu değildir." diye konuştu.

DYP GENEL BAŞKANI DEMİREL, "TÜRKİYE YÖNETİMİ SAVAŞ HEVESLİSİ" DEDİ

DEMİREL, KÖRFEZ KRİZİNDE ZARARIN HALKA ÖDETTİRİLDİĞİNİ BELİRTEREK YENİ TEDBİRLER ALINMASINI İSTEDİ

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Meclis'in hükümete "Asker gönderme ve asker bulundurma" izni vermesini eleştirerek, "Türkiye Yönetimi'nin savaşı heveslisi olduğunu ilan ediyorum. 'Öyle değildir' diyorlarsa savaşa bulaşmak için niye bu kadar acele ediyorlar?" dedi. Savaş yetkisinin Meclis'in elinde olduğunu hatırlatan Demirel, "Gayet açık söylüyorum Türkiye'yi bir belanın içine sokarsanız belayı da bulursunuz." diye konuştu. Demirel partisinin Eylül ayı içinde yaptığı grup toplantılarında Körfez krizi ile birlikte Cumhurbaşkanı'nın konuşmaları, Menderes, Zorlu ve Polatkan'ın mezarlarının nakli gibi konulara değindi.

1 Eylül günü yapılan grup toplantısında Cumhurbaşkanı'na yönelik eleştirilerini dile getiren DYP Lideri Demirel, "Cumhurbaşkanı'nın TBMM'ye gelip konuşması hakkıdır, buna kimsenin itirazı olamaz. İtiraz, Türkiye Cumhurbaşkanı'nın Çankaya'ya çıkış tarzından doğan tartışmanın canlılığını muhafaza etmesindedir. Hakimiyet kayıtsız şartsız milletin ise, oraya gelen kişinin Türkiye'de çoğunluğun iradesine dayanması lazımdır." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Özal'ın "Türkiye'nin dış politikasını ben yaparım" şeklindeki sözlerine de karşı çıkan Demirel, "Yapamazsın, çünkü senin hakkın değil, o hükümetin hakkı" dedi.

Türkiye'de bugün şahıs ve zümre sultanı bulunduğunu belirten Demirel, "Bunun mutlaka silahla, darbeye olması şart değil. Bir takım şe-

kil oyunları ile bu fiili durum meydana gelmiştir." şeklinde konuştu.

Devletin makamlarına saygı istediklerini ve devlet makamlarına saygının orayı işgal edenlerden başlaması gerektiğini anlatan DYP Genel Başkanı "Oraya saygısızca oturanların başkalarından saygı beklemeye hakları olmadığını" vurguladı.

"YÖNETİM SAVAŞ HEVESLİSİ"

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel 4 ve 5 Eylül günlerinde yapılan grup toplantılarında da Körfez krizi ve hükümete verilen "izin" konusu üzerinde durdu.

"Türkiye yönetiminin savaşı heveslisi olduğunu ilan ediyorum" diyen Demirel, "Öyle değildir diyorlarsa savaşa bulaşmak için niye bu kadar acele ediyorlar?" dedi. Demirel, savaş yetkisinin Parlatmentonun elinde bulunduğuna da dikkati çekerek, "Nereye, niçin, Türkiye'nin hangi menfaatlerini korumak için gidileceği meçhul. Gayet açık söylüyorum; Türkiye'yi bir belanın içine sokarsanız belayı da bulursunuz." diye konuştu.

Demirel 11 Eylül'de yapılan grup toplantısında ise Menderes, Zorlu ve Polatkan'ın mezarlarının nakli konusuna değindi ve mezarların nakli ile ilgili devlet törenine katılmanın bir görev olduğunu belirtti. Demirel, "Bu bir parti işi değildir. Bu bir millet işidir. Hiç kimse bunu siyasî istismar konusu yapmamalıdır. Umalım ki bu olay, memleketimizde sul-

ha, barışa, sükuna hizmet etsin, kinlerin, hasetlerin ve düşmanlıkların ortadan kalkmasına bir nebze daha hizmet etsin." şeklinde konuştu.

12 EYLÜL

12 Eylül'ün yıldönümü olması nedeniyle bu konudaki görüşlerini de açıklayan Demirel şunları söyledi:

"Ülkeler kendi sorunlarını aske-rî müdahalelerle halletmeye kalktıkları zaman, bu sorunları hallettikleri, çözdükleri hiç görülmemiştir. Sorunlar azalmamış, çoğalmıştır. Bir olay, Meclis'i mi kapatmış, yanlışır. Türk-

iyede demokrasi inancını götürmüş-tür. Getirdiği korkudur, sinmektir."

18 Eylül'deki konuşmasında da yine Körfez Krizi'ne yer veren DYP Lideri, Körfez Krizi'nden zarar gören ülkelere yardım yapılacağını ama Türkiye'de zararın halka ödetirildiğini söyledi. Demirel, "Acaba bu yardımlar nereye gidecek, tazmin edeceği-niz paraları nereye koyacaksınız?" diye sordu. Demirel, zamların sıkıntısını çeken milyonlarca insan için devletin mutlaka yeni tedbirler almasını da istedi. □

İNÖNÜ YİNE GENEL BAŞKAN

□ SHP Genel Sekreterliğine Hikmet Çetin getirildi

Sosyal Demokrat Halkçı Parti'nin 6. Olağanüstü Kurultayı 29-30 Eylül günleri Ankara'da yapıldı. Kurultay'da Erdal İnönü yeniden Genel Başkan seçildi.

Olağanüstü Kurultay'da Erdal İnönü ile birlikte, Genel Sekreterlikten istifa eden Deniz Baykal da Ge-

nel Başkanlığa aday oldu. Ancak Kurultay'ın birinci günü yapılan seçimde Erdal İnönü 99 oy farkla Genel Başkanlığa seçildi.

Parti Meclisi üyelerinin de yenilendiği SHP'de, Genel Sekreterliğe Diyarbakır Milletvekili Hikmet Çetin seçildi. □

□ SHP VE DYP'DE GRUP YÖNETİMİ İÇİN SEÇİM YAPILDI

TBMM 18. Dönem 4. Yasama Yılı'na başlarken SHP ve DYP Grupları, grup yöneticilerini belirlemek için seçim yaptılar. SHP'de Hasan Fehmi Güneş ve Onur Kumbaracıbaşı, DYP'de de Köksal Toptan ve Vefa Tanır Grup Başkanvekilliğine yeniden seçildiler.

SHP'de Grup yöneticilerini belirlemek için yapılan seçimde İstanbul Milletvekili Hasan Fehmi Güneş ile Kocaeli Milletvekili Onur Kumbaracıbaşı yeniden Grup Başkanvekilliğine seçilirken Grup Yönetim Kurulu Üyeleri de şu milletvekillerinden oluştu:

İzmir Milletvekili Veli Aksoy, Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler, Adana Milletvekili Mahmut Keçeli, Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi, Ankara Milletvekili Yaşar Yılmaz, Edirne Milletvekili Fuat Erçetin, Eskişehir Milletvekili Zeki Ünal, Hatay Milletvekili Kemal Duduoğlu ve İzmir Milletvekili Halil Çulhaoğlu.

İstanbul Milletvekili A. Haydar Erdoğan, Hatay Milletvekili Mehmet Dönen ve Giresun Milletvekili Mustafa Çakır da Grup Yönetiminde denetçi olarak görev aldılar.

DYP Grup Yönetimi seçimlerinde de Zonguldak Milletvekili Köksal Toptan ve Konya Milletvekili Vefa Ta-

nır Grup Başkanvekilliğine yeniden seçildiler. DYP Grubunun diğer yöneticileri ise şunlar:

Grup Yönetim Kurulu Üyeleri: Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk, Sakarya Milletvekili Ahmet Neidim, Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt, Bursa Milletvekili Abdülkadir Cenkçiler, Samsun Milletvekili Ali Eser, İzmir Milletvekili Fuat Kılçı, Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu, Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz, Trabzon Milletvekili Mehmet Çakıroğlu, Adana Milletvekili Orhan Şendağ.

Denetçi Üyeler: Diyarbakır Milletvekili Ferit Bora, Bingöl Milletvekili Haydar Baylaz.

ANAP Grubunda ise henüz görev süresi dolmadığından Grup yönetimi için bu yasama yılında seçim yapılmadı. □

SUNUŞ

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bültenin geçen ay içindeki haberleri duyurduğunu ifade ettik. Bu durumla güncel bir bülten niteliğini taşıyor. Arzumuz, ileride bu tanıtıcı yayını onbeş günlük, haftalık hatta günlük bir haber bülteni haline getirebilmektir.

Sayın TBMM Başkanımızın önemle ve titizlikle üzerinde durdukları, Meclis çalışmalarının tümüyle ve çeşitli araçlarla tanıtılması ve bu konuya süreklilik kazandırılması yönündeki emirleri doğrultusunda, tanıtma işlevinin sadece yayınlarla değil, başta TRT olmak üzere diğer tanıtım kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yapmak suretiyle, film ve programlar hazırlanarak gerçekleştirilmesi aşamasındayız. Meclisimizin, halkla ilişkiler konusunda daha etkin programlarla geniş bir kitleye daha yakından tanıtılması hizmetlerini yerine getirmenin sürekli çabası içindeyiz.

Aylık bültenimizin hazırlanmasında değerli yardımlarını gördüğümüz, komisyon ve parti gruplarımızla, idari teşkilat birimlerimize ve özellikle teknolojik yenilenmelerle ülkemizin sayılı matbaaları arasında yer alan Meclis Basımevimize şükranlarımızı sunarız.

Saygılarımızla,

Engin KARAPINAR
Basın ve Halkla İlişkiler
Daire Başkanı

KAYA ERDEM

(Baştarafı 1. Sayfada)

denilen güçlerine karşı, yıkıntılar içinde dirilen bir milletin, direnip onları yurdundan kovabileceği gerçeği 9 Eylül 1922 günü kesinleşmiştir." dedi.

Millî iradenin temsil edildiği tek yerin TBMM olduğunu vurgulayan Kaya Erdem, "Bu Mecliste seçimle iş başına gelen ve yasama faaliyetine katılan bütün milletvekillerinin, bu milletin varoluş güvencesi olan Cumhuriyet ve onu meydana getiren temel ilkelere sahip çıkarak faaliyetlerini sürdürmeleri, Anayasa uyarınca edilen yeminin bir gereğidir." diye konuştu.

Yasama, yürütme ve yargı erklerinin birbirinden bağımsız olarak çalışmasının çağdaş anayasaların değişmez bir hükmü olduğunu kaydeden TBMM Başkanı Erdem, bu hükmün vatandaş hak ve hukukunun adil bir şekilde korunmasının teminatı olduğunu bildirdi. Erdem şunları söyledi:

"Bu hükme bütün vatandaşların sahip çıkmasının yetkililerce telkininin bir anayasa gereği olduğu unutulmamalıdır. Demokrasi, hakların ve özgürlüklerin belirlendiği üstün bir idaredir. Bu yolla belirlenen haklara saygı, demokratik düzenin korunması için şarttır. Devletin ve onu meydana getiren kurumların taraflı davranışlarının, hakların adil dağılımına engel olacağı ve bunun vatandaş nezdinde yaratacağı küskünlüğün parlamenter demokrasi için ciddi bir tehdit oluşturacağı artık bilinmelidir."

Siyasî partilerin, çoğulcu demokrasinin vazgeçilmez kurumları olarak kamuoyunun düşüncesinin çağdaş düşünce yolunda şekillenmesi ve buna içerik kazandırılması açısından gerekli olduğunu anlatan Kaya Erdem, "Parlamentoya, laik cumhuriyete ve onun vazgeçilmez ilkelerine karşı olan grupların yarattığı terör, kamu yaşamına vatandaşların aktif katılımını engellemektedir. İşte bu gibi ortamlarda siyasî partilerin tavır, eylem ve düşünceleriyle vatandaşların kamu ile ilgili olay ve kararlara katılımını özendirerek gayret ve amacı içinde olmaları şarttır." dedi.

İktidarların görevinin, demokra-

tik yönetimi ulusal sınırlar içinde ve uluslararası platformlarda güçlendirerek tedbirleri Millet Meclisi'nin gösterdiği yoldan almak ve bu Yüce Meclis'in oluşturulmasını emrettiği kurumları bu amaçla oluşturmak olduğunu belirten Kaya Erdem konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Cumhuriyet sadece 70 yıl için değil, ilelebet yaşamak ve yaşatmak için kurulmuştur. Bu nedenle bizler, Cumhuriyeti kuran Atatürk'ün bize emanet ettiği temel ve vazgeçilmez ilkeleri korumalıyız. Cumhuriyet ve onun yaşaması için gerekli olan demokrasi ve oluşturulan demokratik kurumlar, insanlarımız arasında hoşgörüyle kurulan ilişkileri artırıcı, sağlamlaştırıcı ve insanlığın ilerlemesi için atılması gereken gerçekçi adımları teşvik edici olmalıdır. Bu felsefe gerici değil ilerici olmak zorundadır."

Demokrasinin, iktidara hakim güçlerce korunup geliştirilecek bir amaç olduğunu da vurgulayan TBMM Başkanı, "Hakim olan güç her şeyden önce bu gücü paylaşarak kullanmayı istemelidir." dedi. Erdem şöyle konuştu:

"Çoğulcu demokrasi, vatandaş hak ve hürriyetlerini güvence altına almak ve bunun için de gerekli kurumları kurmak zorundadır. Ancak bu takdirde ve bu kurumların sayesinde, demokrasi, temel hak ve hürriyetlerin güvence altına alındığı bir rejim haline gelebilir. Aksi takdirde idarî güç mutlak güç, mutlak güç despotizme, despotizm totaliterizme dönüşür."

YASAMA YILI 1 EYLÜL

(Baştarafı 2. Sayfada)

Bu itibarla, huzurunuzda, Hükümete Anayasamızın 92. maddesinde kayıtlı, savaş hali ilanı izni hariç, diğer izinlerin verilmesini tavsiye ediyorum. Bu, hadiselerin seyrine göre süratle hareket etme kabiliyetini elde tutma imkânını verecek, dinamik bir politika izlememize çok yardımcı olacaktır. Ülkemizin ilerde telafisi çok zor bir durumda karşılaşmaması için TBMM'nin Hükümet'e tavsiye ettiği imzı vereceğine inanıyorum.

Ayrıca şunu özellikle belirtmek istiyorum. Ülkemizin herhangi bir ülke ile, hele bir komşumuzla savaş girme tasavvuru kesinlikle olmaz. Biz, Büyük Atatürk'ün 'Yurtta Sulh Cihanda Sulh' prenbine sınıksız bağlıyız. Nice harbin acı ve yıkıntılarını yaşamış Türk Milleti barışın değerini en iyi bilen milletlerdendir."

DIŞ İLİŞKİLER

(Baştarafı 9. Sayfada)

kanlık Divanı" toplantısına katıldılar. Bu arada Avrupa Parlamentosu Sekreteryası Üst Düzey Görevlileri 28 Eylül-6 Ekim arasında Türkiye'ye GAP ve Doğu Karadeniz Bölgesini de kapsayan bir ziyarette bulundular.

KUZEY ATLANTİK ASAMBLESI TÜRK GRUBU

Grup üyeleri 10-14 Eylül arasında Brüksel'de yapılan "Doğu Avrupa ve SSCB Alt Komitesi" ve 19-20 Eylül'de Brüksel'de yapılan "Güven ve Güvenlik Artırıcı Tedbirler Alt Komitesi" toplantılarına katıldılar. PARLAMENTOLARARASI BİRLİK
TÜRK GRUBU

Parlamentolararası Birlik'in 84. toplantısı 30 Eylül günü Uruguay'da başladı. Toplantı 25 Ekim'e kadar sürecek.

YABANCI KONUKLAR

Eylül ayı içinde Fransa Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı ile İtalyan-Türk Dostluk Grubu'ndan bir heyet Türkiye'yi ziyaret etti.

Dışişleri Komisyonu Başkanı Adnan Tütken'un resmî davetlisi olarak Türkiye'ye gelen Fransa Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Michel Vauzelle 18-22 Eylül tarihleri arasında gerçekleşen ziyareti sırasında TBMM Başkanı Kaya Erdem tarafından da kabul edildi.

Türk-İtalyan Dostluk Grubu Başkanı İlker Tuncay'ın davetlisi olarak yurdumuza gelen İtalyan-Türk Dostluk Grubu üyeleri TBMM Başkanı tarafından kabul edildiler. Üyeler 18-23 Eylül arasında gerçekleşen ziyaretleri sırasında tarihi ve turistik yerleri de gezdiler.

KÜLTÜR SANAT VE YAYIN KURULU'NUN YAYINLARI

Kültür Sanat ve Yayın Kurulu bugüne kadar "Millî Egemenlik ve Demokrasi" konularını içeren 46 adet yayın hazırlayarak bunları Türkiye çapında kütüphanelere, bilim adamlarına ve milletvekillerine sundu. Kurul'un yayınları şunlar:

1. **Türk Anayasa Metinleri (Senedi İttifaktan günümüze)**
Yazarı: Prof. Dr. Suna Kili-Prof. Dr. Şeref Gözübüyük
2. **TBMM Gizli Celse Zabıtları (4 Cilt)**
Yazarı: Türkiye İş Bankası - Kurul
3. **Birinci Dönem TBMM Albümü (Devletimizi Kuranlar)**
Yazarı: Türkiye İş Bankası - Kurul
4. **Millî Egemenlik Bibliyografyası**
Yazarı: Millî Kütüphane Başkanlığı
5. **Millî Egemenlik Makaleler Antolojisi**
Yazarı: Millî Kütüphane Başkanlığı
6. **23 Nisan Çocuk Bayramı'na Çağrı**
Yazarı: İffet Aslan - Kurul
7. **Millî Egemenlik Halk Şiirleri (1985)**
Yazarı: Kurul (Yarışma sonucu)
8. **Ulusal Egemenlik Kavramının Fikri Gelişmesi ve Egemenliğin Temsili (Millî Egemenlik Sempozyumu)**
Yazarı: Kurul-Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanlığı
9. **Atatürk, Millî Egemenlik ve Gençlik Paneli**
Yazarı: Kurul-Marmara Üniversitesi Rektörlüğü
10. **TBMM (1920-1986)**
Yazarı: Kurul-İhsan Ezherli
11. **Yonca Sevmeyen Kralla Bilge Tavşan**
Yazarı: Zekeriya Kaya (Yarışma)
12. **Bir Varmış İki de Varmış**
Yazarı: Ali Meriç (yarışma)
13. **Biz Atatürk'üz**
Yazarı: Ali Erkan Güneri (Yarışma)
14. **Keloğlanla Zülfi Sarı**
Yazarı: Y. Kenan Işık (yarışma)
15. **Atatürk'e Göre Millî Egemenlik**
Yazarı: Prof. Ahmet Mumcu
16. **Millî Egemenlik, Yurtta Sulh Cihanda Sulh İlkeleri ve Atatürk**
Yazarı: Kurul-Marmara Üniversitesi
17. **Millî Egemenlik Kavramının Fikri Gelişmesi**
Yazarı: Kurul-19 Mayıs Üniversitesi
18. **2. Millî Egemenlik Sempozyumu (Millî Egemenlik ve Barış)**
Yazarı: Kurul-19 Mayıs Üniversitesi
19. **Millî Mücadelede Ankara Paneli**
Yazarı: Kurul-Ankara Valiliği, Ankara Belediyesi, Üniversiteler
20. **1982 Anayasasında Yasama, Yürütme ve Yargı İlişkileri**
Yazarı: Kurul-Boğaziçi Üniversitesi

21. **Milli Egemenlik İlkesinin Kabulü ve Gelişimi**
Yazarı: Kurul-İstanbul Hukuk Fakültesi
22. **Milli Egemenlik Fikrinin Tanımı, Unsurları ve Gelişimi**
Yazarı: Kurul-İstanbul Hukuk Fakültesi
23. **Milli Egemenlik Düşüncesinin Gelişimi**
Yazarı: Ege Üniversitesi
24. **Milli Egemenlik ve Barış Şiirleri (1988)**
Yazarı: Kurul (Yarışma)
25. **Yaşasın Gökkuşuğu**
Yazarı: Ülkü Ayvaz (Yarışma)
26. **23 Nisan**
Yazarı: Dr. Çağlar Tuncay (Yarışma)
27. **Meddah Amca**
Yazarı: Dinçer Sümer (Yarışma)
28. **Milli Egemenlik ve Barış Resim Kataloğu**
Yazarı: Kurul
29. **23 Nisan ve Milli Egemenlik Çocuk Şarkıları**
Yazarı: Muammer Sun-Cenan Akin (Yarışma)
30. **Atatürk'ün TBMM'yi Açış Konuşmaları**
Yazarı: Kurul-Sedat Tüzüner
31. **3. Milli Egemenlik Sempozyumu ve Paneli (Milli Egemenlik ve Demokrasi)**
Yazarı: Kurul-ODTÜ Rektörlüğü
32. **Sempozyum ve Paneller (1987)**
Yazarı: Kurul-Üniversiteler
33. **Milli Egemenlik ve TBMM**
Yazarı: Kurul
34. **Avrupa Topluluğu, Ülkeleri ve Türkiye'nin Tanıtımı**
Yazarı: N. Nisa Bayramoğlu
35. **Milli Egemenlik Çocuk Resimleri Kataloğu**
36. **Yıldızci Kral ile Akıllı Soyтары (Çocuk Oyunu-1987-2. Ödülü)**
Yazarı: Türel Ezici Şenay
37. **Balon ya da Sevgi Kurtaracak Bizi (Çocuk Oyunu-1987-3. Ödülü)**
Yazarı: Murat Karahüseyinoğlu
38. **İmar ve Şehir Planlama Mevzuatının Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığına ve Şehir Planlamasına Etkileri (Yarışma-1987-1. Ödülü)**
Yazarı: Feridun Duyguluer
39. **İmar ve Şehir Planlama Mevzuatının Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığına ve Şehir Planlamasına Etkileri (Yarışma-1987-2. Ödülü)**
Yazarı: Yüksek Mühendis Mimar Faruk Yazıcı
40. **İmar ve Şehir Planlama Mevzuatının Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığına ve Şehir Planlamasına Etkileri (Yarışma-1987-3. Ödülü)**
Yazarı: Gül Berna Özcan-Hürriyet Bilgen
41. **4. Milli Egemenlik Sempozyumu-1988 (Milli Egemenlik ve Millî Eğitim İlişkileri)**
Yazarı: Kurul-Hacettepe Üniversitesi
42. **Sempozyum ve Paneller (1988)**
Yazarı: Kurul-Üniversiteler
43. **5. Milli Egemenlik Sempozyumu-1989 (Milli Egemenlik İlkesi ve Devletlerüstü Kuruluşlar)**
Yazarı: Kurul-Gazi Üniversitesi
44. **Milli Egemenlik Sempozyum ve Panellerinde Sunulan Bildiriler-1989**
45. **Milli Mücadele, Milli Egemenlik, TBMM ve Atatürk (Türkçe-İngilizce Resim Kataloğu)**
46. **Şair Parlamenterler**
Hazırlayan: Feyzi Halıcı

YENİ ATANANLAR

Ayhan Aras, Hamdi Özkaraman ve Mustafa Oral 9.7.1990'da, Akad Çukurova 20.9.1990'da TBMM Genel Sekreterliği Müşavirliklerine,

Remzi Yurt ve Burhan Aydemir 9.7.1990'da TBMM Genel Sekreterliği Şefliğine,
H. Ali Çandar 2.8.1990'da Sivil Savunma Uzmanlığına,

Kılıçarslan Akın 1.6.1990'da,
Halil Akyıl 17.9.1990'da Baştabiplik Doktorluğuna,
Şükran Demir 12.6.1990'da,
Bintuğ Arıburun 2.8.1990'da
Alper Sazlık 12.9.1990'da Özel Kalem Müdürlüğü Memurluklarına atandılar.

Ayrıca açılan sınav sonucu alınan 14 sekreter daktilo elemanı da Eylül ayı içinde görevlerine başladılar.

Arkadaşlarımıza yeni görevlerinde başarılar diliyoruz.

AYRILANLAR

Saymanlık Müdürlüğü Şefi Nazif Güngör 1.7.1990'da,

İç Hizmetler Müdürlüğü Şefi Mustafa Doğan 1.7.1990'da,

Tutanak Müdürlüğü Stenografi İ. Orhan Akyol 10.7.1990'da
yaş haddinden emekli oldular.

Başkanlık Özel Müşaviri Ercan Başalan 20.7.1990'da,

Genel Sekreterlik Uzmanı Vahdettin Özkan 16.8.1990'da,

Genel Sekreterlik İdari Şube Müdürlüğü Şefi Belma Haydaroğlu 27.9.1990'da

Kanunlar Kararlar Müdürlüğü Uzman Raportörü Yılmaz Karaca 6.9.1990'da istekleri üzerine emekli oldular.

Sivil Savunma Uzmanı Abdülkadir Sert 27.7.1990'da Ş. Urfa Sivil Savunma Müdürlüğü'ne,
Dış Tabibi Altan Kayserili 22.9.1990'da Konya Selçuk Üniversitesine naklen gittiler.

Arkadaşlarımıza yeni yaşamlarında mutluluklar dileriz.

KAYBETTİKLERİMİZ

Personel Eğitim ve Yönetim Müdürlüğü Şefi Asım Dalbudak, 6.8.1990'da,

Basımevi Emekli Başmusahhihi Lütfi Ertürk, 4.9.1990'da,

Park ve Bahçeler Müdürlüğü elemanı Ahmet Turan, 11.8.1990'da,

Basımevi Müdürlüğü Şefi R. Önder Akın, 1.10.1990'da,
vefat ettiler.

Kaybettiğimiz arkadaşlarımıza tanrıdan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

ARAŞTIRMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ SEMİNERİ YAPILDI

TBMM'de raportör, uzman ve uzman yardımcısı olarak görev yapan personele "Araştırma Yöntem ve Teknikleri Semineri" uygulandı.

11-21 Haziran 1990 tarihleri arasında iki grup halinde gerçekleştirilen seminerde araştırma temel kavram, ilke ve yaklaşımları araştırma süreç ve teknikleri, yöntem, veriler ve toplanması, verilerin işlenmesi, çözümü ve yorumlanması, rapor yazma, içerik ve biçim konuları işlendi. Eğitim programında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İlhan Akhun görev aldı. Seminere katılanlara TBMM Genel Sekreterliği'nce katılma belgesi verildi.

SEKRETERLİK EĞİTİMİ YAPILDI

TBMM İdarî Teşkilatı 1990 Yılı Eğitim Programı çerçevesinde düzenlenen "Sekreterlik Eğitimi" 13 Ağustos-17 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirildi. Bilkent Üniversitesi ile işbirliği içinde yürütülen program, Üniversitenin Meslek Yüksek Okulu Büro Yönetimi ve Sekreterlik Eğitimi Bölümünde yapıldı.

TBMM'deki 9 birimde görev yapan 255 personelin katıldığı programda büro hizmetleri ve sekreterlik mesleğinin gerektirdiği teknik konular ile Halkla İlişkiler ve İnsan İlişkileri konularında bilgiler verildi.

TBMM

Aylık Bülten

Eylül 1990 Sayı: 1

Yayın Yönetmeni
Engin KARAPINAR

Yayın Koordinatörü
Arif BİGEÇ

Yayın Sorumlusu
Tülay ŞAKRAKER

Yayına Hazırlayanlar
Nural AKSEKİ
Sema ÖNDÜR

Dizgi - Sayfa Düzeni
Ömer Aydos - Halil Yılmaz

Montaj
Ertan UĞUR

Yayın adresi
Basın ve Halkla İlişkiler Md.lüğü
Telefonlar

1187719-1175100/2436-2440

TBMM Basımevi Ofset Tesislerinde
hazırlanmış ve basılmıştır.